

Hermokrates' tale til konferencen ved Gela

Taler

Hermokrates

Sted

Gela, Sicilien

Omstændigheder

Sikeleoterne diskuterer deres respons til athenernes fremfærd. År 424 f.v.t.

{59} “Mine herrer sikelioter! Jeg står jo ikke her som repræsentant for den mindste stat, ej heller den der har været hårdest plaget af krigen. Så når jeg nu vil henvende mig til jer, er det simpelthen for at delagtiggøre jer i, hvad jeg mener vil være til det fælles bedste for hele Sicilien. [2] Og der er ingen grund til at være om krigenes genvordigheder og opremse det hele i detaljer: alt det ved I allerede. Der er trods alt ingen, der tvinges ud i krig af uvidenhed, ligesom frygt ikke kan afskrække nogen fra den, hvis de tror, de har en fordel at vinde: kendsgerningerne er, at gevinsterne forekommer angriberne at opveje risikoen, mens forsvarerne er villige til at se faren i øjnene frem for omgående at bukke under. [3] Men hvis der er tale om en situation, hvor ingen af parterne synes at kunne opnå disse mål, er det nyttigt at opfordre til en fredsslutning; [4] og en sådan opfordring kunne under disse omstændigheder meget vel være af uvurderlig betydning også for os. Det var selvsagt for at tjene vore egne interesser, at vi overhovedet gik i krig, og det er af samme årsag, vi nu forsøger at diskutere os til rette. Men skulle det nu alligevel mislykkes, så vi må tage herfra uden at have fundet en fair ordning for alle hver især, ja, så vil vi komme i krig med hinanden igen.

{60} Ikke desto mindre er vi nødt til at indse, hvis vi ellers er fornuftige, at denne konference ikke bare handler om snævre egeninteresser, men om hvordan vi endnu kan frelse hele Sicilien, som athenerne – efter min vurdering – smeder planer imod. Vi må også forstå, at vi i athenerne har et langt mere tvingende argument for en fælles fredsslutning end noget, jeg står og siger: de har den stærkeste militærmagt i Grækenland, og de ligger her med en håndfuld skibe og lur på vores fejltrin, idet de benytter sig af det legitime klingende ord ‘alliance’ til i hemmelighed at disponere vores nedarvede fjendskaber til deres egen fordel. [2] For hvis vi fører krig med hinanden og så henter athenerne ind – disse folk,

der endda på eget initiativ og uden opfordring sender tropper til andre – så skader vi os selv, for egen regning, og lægger på den måde fundamentet for deres herredømme: de vil med stor sikkerhed afvente, at vi er udmattede, og så vende tilbage med en endnu større flåde og forsøge at lægge hele Sicilien ind under deres imperium.

{61} Ikke desto mindre skal vi, hvis vi er fornuftige, hver især kun indkalde allierede og således pådrage os yderligere risici, hvis der er større chance for at føje mere til vore besiddelser end for at anrette tab på det, vi allerede har. Det må stå klart, at det frem for noget er interne stridigheder, der har ødelagt vore stater og Sicilien som helhed, når vi, der lever her, alle sammen kives by mod by, mens en fælles fjende lægger planer imod os. [3] Dette er vi nødt til at erkende, og så må vi bilægge vore stridigheder, både på det individuelle og på det statslige plan, for med forenede kræfter at forsøge at redde hele Sicilien. Og tro endelig ikke, at det kun er dorerne blandt os, som athenerne er fjendtligt stemt, mens chalkiderne kan føle sig trygge i deres ioniske slægtskab. [3] Athens aggression skyldes nemlig ikke, at de nærer et had til den ene af de to stammer, der lever her: nej, de vil have fingre i Siciliens goder – alt det som vi besidder i fællesskab. [4] Det har de faktisk selv demonstreret ved deres efterkommelse af chalkidernes anmodning om hjælp: selvom chalkiderne aldrig har ydet Athen nogen som helst hjælp ifølge den eksisterende alliance, har athenerne nemlig været svært ivrige efter at overholde deres del af traktaten til punkt og prikke. [5] Jeg kan sådan set ikke klandre athenerne det mindste for at ville rage mere til sig og tænke forud: jeg har ikke spor at indvende over for folk, der ønsker at herske, men derimod nok over for dem, der er alt for villige til at blive undersåtter. Det er menneskets natur at søge at komme til at herske over alt, der viger for det, og at tage sig i agt for det, der går imod det. [6] Men når vi nu er klar over disse trusler og så ikke træffer ordentlige modforholdsregler, eller når vi kommer her uden den overbevisning, at det er altafgørende, at vi får denne fælles trussel afværget, så begår vi en alvorlig fejl. [7] Og den hurtigste måde at blive truslen kvit på, er, at vi alle kommer overens med hinanden. For athenerne kan ikke angribe os fra deres eget territorium; de er nødt til at etablere en base hos dem, der har tilkaldt dem. På denne måde vil vi imidlertid ikke standse krig med krig, men uden besvær sætte en stopper for vore uenigheder med en fredsslutning. Og de hidkaldte fremmede, som har smykket sig med et respektabelt påskud for at komme hertil i en uretfærdig sag, vil så få en virkeligt god grund til at trække sig herfra igen med uforrettet sag.

{62} Så store fordele kan vi altså skaffe os over for athenerne, hvis vi træffer en fornuftig beslutning. [2] Og når nu der er bred enighed om, at fred er det største af alle goder, hvordan kan vi så afvise at etablere den også imellem os selv? Nogle har måske nok velstand, andre det modsatte; men mener I ikke, at ro og fred i begge tilfælde er et bedre alternativ end krig, og bedre egnet end den både til at lade jer bevare de goder, I har, og gøre en ende på jeres ulykker? Har freden ikke også sin andel af hæder og berømmelse, vundet på et mindre risikabelt grundlag – foruden alle de andre velsignelser, som man kunne lave lige så lang en liste over som over krigens ulykker? Dette bør I overveje grundigt og ikke negligere mine argumenter, men tværtimod hver især med udgangspunkt i dem erkende jeres egen redning. [3] Hvis nogen tror at kunne udrette noget på basis af enten retfærdighed eller magtanvendelse, må han ikke blive alt for skuffet, hvis det slår fejl. Man må se i øjnene, at mange i tidens løb enten har villet svare igen på et uretmæssigt angreb og så langt fra at hævne det ikke engang har formået at overleve det, eller i andre tilfælde har regnet med at erobre nye besiddelser i kraft af deres magt, men i stedet for at vinde noget er endt med at miste selv det, de havde i forvejen. [4] Det er jo ikke sådan indrettet, at en retfærdig hævn bliver kronet med held, bare fordi man har lidt uret, eller at magt er garanteret stabilitet, fordi den ledsages af selvtillid. Det usikkerhedsmoment, som fremtiden indebærer, hersker uindskrænket og er ekstremt upålideligt, skønt det alligevel synes at være særdeles nyttigt; for når begge parter nærer samme frygt for fremtiden, tænker de sig godt om, før de angriber hinanden.

{63} Lige nu har vi flere grunde til at være rystede: der er både den uhåndgribelige frygt for, hvad en dunkel fremtid rummer, og den konkrete trussel fra athenernes tilstedeværelse, overordentlig farlige fjender. Hvis de planer er slået fejl, som vi hver især regnede med at bringe til udførelse, må vi slå os til tåls med, at de er blevet forhindret af de omtalte to faktorer. Lad os derfor drive den truende fjende bort fra vort territorium og selv slutte fred indbyrdes – helst af alt for al evighed, men hvis det glipper, så lad os da i det mindste indgå våbenhvile for så lang en periode som muligt og udskyde vore indbyrdes kævl til et senere tidspunkt. [2] For at opsummere: lad os erkende, at hvis vi følger mit råd, vil vi hver især råde over en fri stat og være herrer i eget hus, så vi er i stand til – med æren i behold og på lige vilkår – at betale enhver, der gør os godt eller ondt, tilbage med samme mønt. Hvis vi derimod forkaster det og underkaster os andre, bliver der ikke tale om at hævne sig på nogen, men i absolut heldigste fald om at blive tvunget til venskab med vore mest forhadte fjender og til fjendskab med dem, der burde være vore venner.

{64} Som jeg begyndte med at sige, står jeg her som repræsentant for en virkelig stor stat; og selvom jeg derfor nok snarere skulle tænke på at angribe nogen end på at forsvare mig selv, er jeg, stillet over for disse farer, indstillet på at gøre visse indrømmelser: jeg er ikke så forhippet på at skade mine modstandere, at jeg er parat til at gøre mig selv endnu mere fortræd i processen, ligesom jeg ikke er så tåbeligt ambitiøs, at jeg regner med at kunne kontrollere tilfældet, bare fordi jeg kontrollerer mine egne beslutninger. Nej, jeg er indstillet på at slække på mine krav i et rimeligt omfang. [2] Og jeg anser det for rimeligt, at andre gør det samme – at I gør det af egen fri vilje og ikke bliver tvunget til det af fjenden. [3] Der er jo ikke noget odiøst i at slække på sine krav inden for slægten, dorer over for dorere, chalkidere over for deres frænder, og det samme gælder for os, som alle er hinandens naboer og bebor ét og samme, havomskyllede land, vi der kaldes med samme navn: sikelioter. Vi kommer såmænd nok i krig med hinanden igen engang ved lejlighed, og navnlig vil vi af egen drift slutte fred igen med hinanden efter fælles overenskomst – [4] men fremmede aggressorer vil vi altid forenede forsvare os imod, hvis vi ellers bruger fornuften; for hvad der skader hver især af os, bringer os alle i fare. Lad os derfor aldrig i fremtiden hidkalde allierede eller mæglere udefra. [5] Følger vi i stedet mit råd, vil vi undgå at berøve Sicilien to gode ting: at blive af med både athenerne og vores interne krig, og for al tid herefter at nyde godt af et frit land, som andre vil være mindre tilbøjelige til at efterstræbe.”

Kilde

Adam Schwartz' samlede oversættelse af Thukydids historie (under udarbejdelse).

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Debattale, Taler fra Antikken (7. årh. fvt. til 6. årh. evt.)

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/hermokrates-tale-til-konferencen-ved-gela-424-f-v-t>